



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Lestya Sándor

Cím:

A százesztendős ékszerészbolt
gazdája kilencven éves

Forrás:

Az Est

Bn

(Hely)

1923. G. 21.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

671

Hely

Idő

"1923"

Személy

A százesztendős ékszerészbolt gazdája kilencven éves

Háromezer Koronát Keres
havonta a legöregebb pesti
aranyműves

— Az Est tudósítójától —

Egy ember él közöttünk a multból, hajlott derekú, fehér hajú, közelebb a kilencvenedik születésnapjához, mint a nyolcvanadikhoz. *Otho* Lajosnak hívják, a legöregebb pesti aranyműves, a legrégibb pesti aranyművesbolt gazdája. Tulajdonképpen nem is pesti, nem is lehet az, mert Pesten ma már nincsenek ilyen emberek. A boltja *Budán* van, a *Várban*, annak is a legforgalmasabb helyén, a *Tárnok* utcában. A cégablán német felírás, a fekete-fakéretes kirakat olyan, mint egy porosodó, avult múzeumi kép: sötétkék, haragoszöld és bordóvörös hársóny párnákból kikandikáló vékonyka ezüstláncok, piros- és lilaköves gyűrűk, egy-egy korállfülbevaló, talán tíz-tizenöt összesen.

Az ódon, bolthajtásos műhelyben is több a pókháló, mint az arany és ezüstholmi, csak a berendezésnek van nagy értéke, a finom, *Biedermaier* vitrinek üvegablakai mögött üresek a polcok, az egyik vitrin tetején három keces szobor, két térdeplő és egy szárnyaio angyalka, antik fafaragás, az aranyozásra leülepedett az évszázados por, olyan a színe, mint a kiszívott tajtékpipáé.

Otho Lajos a boltajtóban áll és a revóket várja nap-nap után, de alig akad revója. Aki érdeklődik, az is inkább annak a szögesbancsnak, vagy használt női ingblúznak az árát kérdezi, amelyeket a kirakatba kiragasztott cédula hirdet eladásra.

»Az apám gyalog jött
Lipcséből.«

— Bizony, ez a legrégibb pesti aranyművesbolt — mondja *Otho* Lajos büszkén — tessék nézni a felírást: »Gegründet 1823.« Eppen száz esztendő az idén, ha jól tudom éppen ebben a hónapban. Én az apámtól örököltem, aki száz ember volt s olyan híres mesterember, hogy királyi udvarokból kapta a megrendeléseket. Száz esztendővel ezelőtt gyalog indult az apám Lipcséből Budára, s mikor a műhelyét megnyitotta, még nem is volt *Budán* más bolt, csak az a cukrászda, amelyet jól ismernek a pestiek...

— Ja, a cukrászdanak könnyű, annak nagy híre van, én rólam kevesen tudnak, de ezt nem panaszkodásképpen mondom, magam örülök a legjobban, ha nem találkozom a mai emberekkel.

— Az apám egy szót sem tudott magyarul, élete végéig is alig értett valamit keveset, de én magyarnak születtem. Húszéves koromban vettem át tőle a műhelyt, most nyolcvanhat vagyok, ennek hát hatvanhat esztendője... Sokat tudnék mesélni abból az időből, amikor még első voltunk a szakmában. Azóta elvonult felettünk az idő... Akkor lehetett dolgozni és szép munkát produkálni, amikor még nyolcvan krácejár, meg egy ferint volt az arany gramja. Ma már kétezer koronán is jóval

felül van, hát ki bírja ezt ki?... Nem is tudom ezt elkézelni, hogy akad ember, ki ezt az árat megfizeti. Volt idő, hogy három segéddel is dolgoztam egyszerre. Tetszik tudni mennyit kér egy aranyművesegéd egy órára? Háromszáz koronát. Ennyit én három nap alatt sem tudok megkeresni. De nem is bánom, inkább seje tegye be a lábát ide, ameddig csak élek, minthogy tízezer koronát kérjek egy karikagyűrűért...

Az órával sok baj van és ráfizet az ember.

Beszélgésünket megzavarják. Egy budai néni ke aranyláncot hoz prasztani. Az aranylánc elszáadt.

— Mennyit fizessenek érte? — Kérdezi, mielőtt elmegy.
— Negyven koronát.
— És mikor lesz kész?
— Estére...

Otho Lajos nagy buzgalommal lát a munkához, a hangja színesebb lesz az örömtől ahogy tovább beszél:

— Látja kérem, azért akad munkám elég. Apró-cseprő javítások. Ezt jobban is szertem, mert nem kell rabolni mellette.

— Órákat mért nem tart? Óra mindig kell, akármilyen drága.

Kicsinylőn int a kezével:

— Az órával sok baj van. Mindig elromlik, mindig összetörik vagy mindig megáll. Végül is ráfizet az ember. Aki órát keres nálam, — ilyen naponta több is akad — azt elküldöm két házzal feljebb. Ott van az órás, annál vehet amilyent akar. Itt csak javítunk és egy-egy aranyozott szívet, keresztet vagy *Mária-érmét* adunk el, van még

Székesfővárosi hazinyomda 1922

egy bróssom és egy karperecem is — ez az egész rakár. Tessék elbinni, jobb így. Az embert agyonnyomorítja ez a mai világ, meg a sok adó, a sok könyvvezetés. Luxus-adó, forgalmi adó, soha életemben nem is hallottam rólok, az apám se, a nagyapám se... Mert meg kellett tanulnom, hogy ilyen is van, sőt vezetem a könyveket is. Igaz, hogy rajtam nem sokat vesznek be, az én bevételém havonta átlag háromezer korona, nagy forgalom mellett négyezer. Ennél nem több. Ötven évvel ezelőtt is ennyi volt, másfélszer-kétszer pengő, hála Istennek, nem változott...

Csodálatos fürgeséggel gondolkozik az öreg aranyműves. Politizál is:

— Én látom kérem, hogy tönkre kell menni az országnak. Ennyi minisztérium, ennyi tisztviselő, ennyi automobil, ennyi adó... Mi nek az? Kevesebbel is egészen jól meglehetnénk... És akadt miniszter, aki eszmében jár... Hát lehet így boldogulni, mikor mindenünket elvették? Én tudom, hogy mit jelentenek ezek a dolgok, dolgoztam én *Ferenc József király* alatt az udvarnak is, a *Várban* sok mindent lát az ember és sokat tapasztal...

Szerencsés ház-eladás.

Hihetetlennek hangzik, amit mond, a háromezerkoronás havi bevétel, azért tovább faggatom:

— Ilyen kis jövedelem mellett hogy bírja a kiadásokat? Hiszen csak a boltbér...

Rögtön érti, hogy miért kérdezem.

— Azt én nem fizetek. Látja ezt a házat? Az enyém volt, az apámtól örököltem. *Négy évvel ezelőtt adtam el háromszázezer koronáért, mert volt egy lakóm, aki ezer korona évi bért fizetett három szobáért, ebből kettőt kiadott albérletbe, s havonta háromezret vett be. Nem bírtam én ezt, nem szeretem a spekulációt, a háztulajdonosnak is rossz...*

— De azóta megváltozott a helyzet.

— Tudom, tudom. Mikor eladtam a házat, kikötöttem a kontraktusban, hogy amíg élek, az a kis bolt, meg az ebből nyíló lakás az enyém. *Nem fizetek érte semmit. Azóta kétszer is gazdát cserélt a ház, legutóbb — mondják — tíz millióért, de az én feltételemet muszáj betartani. Különben nem is hiszem, hogy tíz milliót adnak egy házért, ilyen csak a mesében van... Még szerencse, hogy eladtam, mert aból a pénzből éldegélek, vigyázni kell, hogy kifussa a hátralévő időt...*

Kiváncsian érdeklődtem, hogy mennyit költ havonta.

— Nem is merem kimondani — húzódozik a felelettel. — *El se hiszi, olyan sok. Van úgy, hogy tízezer korona is kell egy hónapban háztartásra. Persze egész héten csak főzelék van délben és este, reggelire meg kávé...*

— Ruhát, cipőt, mikor csináltattott?

— Tíz évvel ezelőtt.

Most látom, hogy ebben a melegségben is vastag gyapjú mellényt hord ing helyett és a nyaká-

ba kopott kendőt csavart, elől esokorra kötve.

— Mosás, vasalás, fűtés, világítás?

— Nem kell. Felesleges fényűzés a mai világban. *Ezután szedjenek luxusadót...*

— Hát ki főzz, ki takarít?

Szomorúan, egy egész élet minden fájdalomának keserűségével mondja:

— Van egy özvegyasszony nálam. De mit ér az? Hetvenesztendős mult ő is ... Lestyán Sándor.

~~.....~~